



Van: Elvira van Baarle
E-mail: bbo@rotterdam.nl

Uw kenmerk: 23bb002770
Ons kenmerk: M2304-3169 - 23bo006433

Onderwerp: Toezeggingen Toeslagenschandaal

Datum: 4 juli 2023

Aan de commissie
Werk en Inkomen, Onderwijs,
Samenleven, Schuldhulpverlening,
Armoedebestrijding en NPRZ

Beste commissieleden,

Op 19 april 2023 is in de commissie WIOSSAN gesproken over de vierde en vijfde voortgangsbrief van het Toeslagenschandaal. Tijdens deze commissiebespreking heb ik u een aantal toezeggingen gedaan. Ook heb ik u tijdens het 2 minutendebat van 11 mei 2023 een toezegging gedaan. In deze brief vindt u mijn reactie op deze toezeggingen. Een aantal toezeggingen wordt afgedaan en van een aantal toezeggingen wordt de stand van zaken gegeven.

23bb002769 Onder advisering en Toeslagenschandaal

Scholen besteden veel aandacht aan passend adviseren en de overgangsmomenten; het is een belangrijk onderwerp binnen het onderwijsbeleid. Het is algemeen erkend dat de thuissituatie van kinderen van invloed kan zijn op hun schoolprestaties en het schooladvies. Het Toeslagenschandaal kan dan ook een beperkende of stress veroorzakende factor zijn die invloed heeft op dat advies. Ik heb de wethouder onderwijs gevraagd dit te benoemen in zijn gesprekken met de schoolbesturen. Hij vertelde mij dat hij het onder de aandacht zal brengen van de professionele leergemeenschap (de PLG) waarin de schoolbesturen zich gezamenlijk bezighouden met het verbeteren van passende advisering.

23bb002770 Alternatieven perspectieffonds

We voeren gesprekken met een deel van de (ons bekende) gedupeerde kinderen met schulden. In deze gesprekken inventariseren we waar de wensen en behoeften liggen van de (ons bekende) gedupeerde kinderen met schulden. Op basis van de inventarisatie onderzoeken wij welk instrumentarium het beste aansluit bij de omstandigheden van deze groep jongeren. Hierbij kijken wij wat het meest passende dienstverleningsaanbod met betrekking tot schulden is. Denk hierbij aan ondersteuning van het jongerenloket, het ETF en de KBR. Zij kunnen ondersteunen via budgethulp, jongerenperspectieffonds, schuldhulpverlening of schuldenregelingen. Mocht uit de gesprekken blijken dat behoefte is aan een andere vorm van ondersteuning, dan pakken we dit uiteraard op.



23bb002771 Vrijwilligers betrekken toeslagen

Uitgangspunt van de ondersteuning aan gedupeerden van het Toeslagenschandaal is het teruggeven van eigen regie. Bij onze dienstverlening maken we gebruik van ervaringsdeskundigen, ervaringsverhalen en gesprekken in de stad. Afhankelijk van de behoeften en de tijdsinzet, wordt hierbij naar een passende vergoeding gekeken. Binnen de gemeente Rotterdam, cluster maatschappelijke ontwikkeling, is een beperkt aantal vrijwilligers waar wij formele afspraken mee hebben. Deze vrijwilligers krijgen een (vrijwilligers)vergoeding. We betalen loon als er structurele inzet is. Binnen de gemeente Rotterdam hebben we een aantal ervaringsdeskundigen in dienst. Dit zijn collega's met een opdracht en een functie, die daarnaast ook gedupeerd zijn.

23bb00772 Social Debt

Gemeente Rotterdam heeft sinds 2020 contact met de initiatiefnemers van Social Debt. Een sympathiek en innovatief concept, waar ondersteuning aan geboden is vanuit de kaders van Reset Rotterdam. De ontwikkelaars zijn in staat gesteld om hun idee in de praktijk te brengen en te onderzoeken of en welke meerwaarde Social Debt heeft voor Rotterdamse jongeren. In 2021 is vanuit Reset Rotterdam een subsidie beschikbaar gesteld van €50.000,-. Hiermee is een prototype van de Social Debt app ontwikkeld en getest. In 2022 is €49.900,- aan subsidie verstrekt. Hiermee is het mogelijk geworden onderzoek te doen naar de werkzame elementen van dit initiatief.

Het afgelopen jaar is de app getest met ongeveer 80 jongeren. De ontwikkelaars onderzoeken momenteel de mogelijkheden tot verdere opschaling van de dienstverlening. We zetten de komende tijd de gesprekken over de inzichten uit de onderzoeken, de effecten en (meer)waarde voort, zodat uiteindelijk kan worden besloten of (en op welke wijze) we overgaan tot nieuwe samenwerkingsafspraken en financiering. Conclusies hierover zijn mede afhankelijk van de snelheid in de ontwikkelingen van Social Debt.

23bb002773 Aantallen uithuisgeplaatsten

In december 2021 heeft de gemeente op basis van CBS-cijfers aangegeven hoeveel kinderen bekend zijn vanuit de administratie van het Toeslagenschandaal en aan hoeveel kinderen een jeugdbeschermingsmaatregel is opgelegd. Dit kan een uithuisplaatsing zijn, maar ook een andere jeugdbeschermingsmaatregel, zoals een onder toezichtstelling. Het aantal uithuisplaatsingen kan hiermee niet exact, maar bij benadering worden bepaald. Deze cijfers worden jaarlijks geactualiseerd¹. De inschatting vanuit deze data is dat er in juni 2022 ca. 70 kinderen zijn in Rotterdam waarbij een jeugdbeschermingsmaatregel aan de orde is. Vanwege privacy mogen deze gegevens niet herleidbaar zijn tot individuele personen. De Gecertificeerde Instellingen (GI's) hebben hier regie op. Een besluit over de uithuisplaatsing van kinderen wordt gemaakt door de rechter en jeugdbescherming. De gemeente heeft hier geen rol in. De gemeente ondersteunt gedupeerde ouders wél bij een eventuele hulpvraag over de uithuisplaatsing.

23bb002774 Vacatures Toeslagenschandaal

De wijkcoaches toeslagen maken gebruik van de mogelijkheden binnen het wijkteam. De wijkteams maken gebruik van de inzet van mensen met een andere opleiding en werkervaring dan de nu vereiste Hbo-opleiding, 2 jaar werkervaring en de beroepsregistratie. Mensen met een MBO 4 opleiding vallen hier ook onder. Hier is dit jaar al een pilot mee gestart. In 2024 wordt dit meegenomen in de nieuwe inkoopafspraken van de wijkteams.

¹ [Actualisatie uithuisplaatsingen toeslagenaffaire, 2015 t/m juni 2022 \(cbs.nl\)](https://www.cbs.nl/nl-nl/actualisatie-uithuisplaatsingen-toeslagenaffaire-2015-t/m-juni-2022)



23bb002775 Voorkomen dubbel gedupeerd worden

Naar aanleiding van de door de Partij van Dieren geuite zorgen is er zorgvuldig navraag gedaan binnen de verschillende geledingen van de organisatie. De zorgen worden niet herkend en op dit moment zijn ons ook geen signalen bekend dat Rotterdammers vanuit verschillende onderdelen van de gemeente Rotterdam dubbel gedupeerd worden.

Het is voor ons niet mogelijk om op basis van onze gegevens vast te stellen of iemand gedupeerd is door de Belastingdienst. Wanneer iemand (mogelijk) gedupeerd is door het toeslagenschandaal, wordt bij de toetsing door het UHT ook gelijk getoetst op gedupeerdheid bij zorg- en huurtoeslag. De gemeente heeft alleen gegevens van (mogelijk) gedupeerden die aangeven dat hun gegevens doorgegeven mogen worden aan de gemeente. De gemeente mag ook niet zomaar gegevens van deze personen in al haar systemen opzoeken. Daar is toestemming voor nodig van de autoriteit persoonsgegevens.

Wanneer iemand klachten heeft over de dienstverlening vanuit de gemeente (W&I, armoede schulden, WMO, Jeugdzorg) kan hij zich melden via de klachtenprocedure. Iemand kan dit ook aangeven bij de toeslagencoach. Deze coach kan hem of haar dan helpen via de klachtenprocedure, of bij het opstellen van een verzoek tot dossierinzage. Eventueel kan de gedupeerde hier ook rechtsbijstand bij vragen als hij/zij er in goed overleg niet uitkomt, of denkt niet uit te komen.

23bb002776 Nazorgtraject Toeslagenschandaal

We zijn blijvend met ouders en kinderen in gesprek om te onderzoeken welke dienstverlening passend is bij hun behoefte. Afhankelijk van de behoefte van ouders, is het mogelijk onze dienstverlening of hulp/ ondersteuningsaanbod op de vijf leefgebieden aan te passen. In dit licht is ook sprake van goede afstemming met de insprekster. Haar aanbod wordt getoetst aan de behoefte van ouders. Als dit op elkaar aansluit zullen we verdere afspraken maken over de ondersteuning die zij kan gaan bieden.

23bb003113 Erkenning slachtoffers Toeslagenschandaal

Er is verzocht om bij het uitwerken van erkenning van slachtoffers van het Toeslagenschandaal rekening te houden met het voorkomen van valse verwachtingen. Hierbij verzocht u ook de gedupeerde kinderen van het Toeslagenschandaal te betrekken bij organiseren van de bijeenkomst. Momenteel ben ik bezig met de voorbereidingen om een bijeenkomst te organiseren. De verwachting is dat deze bijeenkomst vóór eind september 2023 gepland is. Tijdens deze bijeenkomst ga ik in gesprek met een aantal gedupeerde ouders en gedupeerde kinderen om te horen wat zij nodig hebben in hun erkenning en het terugkrijgen van de eigen regie.

Aanvullend doet ook de Erasmus Universiteit onderzoek naar onze dienstverlening op het onderwerp toeslagen. Deze bevindingen, plus het gesprek met ouders neem ik mee om stappen te zetten in onze dienstverlening op het gebied van eigen regie. Dit doen we binnen de kaders van de herstelwet. Ik houd u op de hoogte van de ontwikkelingen via de voortgangsbrieven Toeslagenschandaal.

23bb003112 Actieve brede schuldaanpak kinderen toeslagenschandaal

Voor kinderen en jongeren waarvan de ouders zijn gedupeerd in het toeslagenschandaal is het reguliere aanbod van schuldhulpverlening beschikbaar. Ook voor jongeren geldt vanaf 1 juli 2023 dat de aflosperiode van 18 maanden voor minnelijke en wettelijke schuldsaneringstrajecten van kracht is. De wet hersteloperatie toeslagen biedt jongeren geen mogelijkheid tot het pauzeren van schulden of kwijtschelding van schulden. Voor gedupeerde ouders is dit wel het geval.

Vanuit Rotterdam vinden we dit een gemis in het creëren van eigen regie voor erkend gedupeerde kinderen en jongeren. Wij horen dat kinderen leningen of schulden zijn aangegaan om de thuissituatie financieel te verbeteren. Vanuit Rotterdam zet ik de volgende stappen:

Op elk mogelijk moment kaarten we aan dat we de schuldenaanpak voor jongeren essentieel vinden om kinderen/ jongeren eigen regie terug te geven. Dit doen we bij de VNG, ministerie van Financiën, Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en de Belastingdienst. Dit doen we zowel bestuurlijk als ambtelijk. We zoeken ook de samenwerking op met andere gemeenten die hetzelfde probleem erkennen. We doen dat sowieso samen met de G4 gemeenten en Almere; gemeenten met relatief veel gedupeerden.

We voeren actieve gesprekken met bovenstaande partijen om oplossingsrichtingen te verkennen. Begin juni 2023 heb ik een gesprek met staatssecretaris Aukje de Vries gehad. Ook hier heb ik met haar besproken dat jongeren vaak (DUO)schulden zijn aangegaan om de thuissituatie te verbeteren en ongewenst hoge schulden ontwikkeld hebben waar nu geen oplossing voor is.

Als gemeente zijn we gebonden aan de wettelijke kaders van de herstelwet. Het afkopen of saneren van schulden van jongeren is vanwege het gebrek aan financiële ruimte niet mogelijk.

Ik vertrouw erop met bovenstaande informatie de door mij gedane toezeggingen: 23bb002769 Onder advisering en Toeslagenschandaal, 23bb002771 Vrijwilligers betrekken toeslagen, 23bb002773 Aantallen uithuisgeplaatsten, 23bb002774 Vacatures Toeslagenschandaal, 23bb002775 Voorkomen dubbel gedupeerd worden, 23bb002776 Nazorgtraject Toeslagenschandaal, 23bb003113 Erkenning slachtoffers toeslagenschandaal en 23bb003112 Actieve brede schuldaanpak kinderen toeslagenschandaal als afgedaan te kunnen beschouwen. Mochten er ontwikkelingen zijn op de overige toezeggingen, zal ik u informeren via de voortgangsbrieven over het Toeslagenschandaal.

Met vriendelijke groet,



E. Yigit MSc
Wethouder Armoedebestrijding, Schuldhulpverlening, Taal